

Beleidsplan Gladheidbestrijding

Gemeente Haarlem

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
1.1. Aanleiding.....	4
1.2. Doel	4
1.3. Leeswijzer	4
2. Kadern voor het beleid	5
2.1. Juridisch.....	5
2.2. Arbo-aspecten	6
2.3. Milieu-aspecten.....	6
2.4. Beleidsplan, Uitvoeringsplan, evaluatie	6
2.5. Integrale visie	6
3. Prioriteiten en routing	7
3.1. Strooiseizoen.....	7
3.2. Categorisering van wegen	7
3.3. Typen wintergladheid.....	7
3.4. Strooimethodiek.....	7
3.5. Prioriteiten strooiroute	7
3.6. Overige / extreme omstandigheden en aanhoudende gladheid	8
3.7. Randvoorwaarde routeplanning	8
3.8. Strooimiddelen	8
4. Signalering en organisatie	9
4.1. Contractafpraak	9
4.2. Verantwoordelijkheden.....	9
4.3. Signalering	9
4.4. Alarmering en bestrijding gladheid	9
4.6. Bestrijdingstijd.....	10
4.7. Controle en aanpassingen strooiactie	10
4.8. Calamiteiten	10
4.9. Afstemming met andere (weg)beheerders.....	10
5. Communicatie	11
5.1. Interne communicatie	11
5.2. Externe communicatie	11
6. Registratie en evaluatie.....	12
6.1. Registratie.....	12
6.2. Evaluatie	12
6.3. Relevante ontwikkelingen	12
6.4. Herziening uitvoeringsplan.....	12
7. Kostenraming	13

Samenvatting

Gemeente Haarlem heeft als wegbeheerder op grond van de Wegenwet de zorg voor een goede en veilige staat van de wegen. Dit doet zij door te zorgen voor goede wegen, fietspaden, voetpaden en een prettige buitenruimte. De bereikbaarheid van de stad moet ook gelden onder winterse omstandigheden. Voor een gedegen aanpak van de gladheidbestrijding is beleid noodzakelijk. In dit plan is een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de wensen en behoeften van de weggebruiker en de mogelijkheden van de inzet van mensen en middelen.

In dit plan zijn de algemene uitgangspunten bij de gladheidbestrijding van de gemeente Haarlem opgenomen, conform de "Leidraad gladheidbestrijdingplan" van het CROW (Landelijke adviesorgaan voor wegenbeheer). De combinatie van deze richtlijnen, wettelijke kaders en de keuzes die gemaakt worden in dit beleidsstuk geven een goede en vaste basis voor de uitvoering van gladheidbestrijding.

Gemeente Haarlem hanteert de preventieve strooimethode. Het preventief strooien geschiedt volgens de zogenaamde natstrooimethode. Dit betekent dat er een aantal uren voor de verwachte gladheid optreedt wordt gestrooid.

Bij het strooien van de routes wordt een afweging gemaakt tussen veiligheid, bereikbaarheid, kosten en milieuaspecten. De gemeente hanteert de volgende criteria bij het vaststellen van de strooiroutes:

- Doorstroming van zo veel mogelijk verkeersdeelnemers, zoals wegen en fietspaden met een hoge verkeersintensiteit en die een schakel vormen in een belangrijke route;
- Openbare vervoerroutes en bereikbaarheid van hulpdiensten;
- Wegen rondom voorzieningen die met zo min mogelijk hinder bereikbaar moeten zijn. De strooiwerkzaamheden op trottoirs en voetpaden beperkt zich tot trottoirs en voetpaden in de buurt van openbare voorzieningen, voorbeelden hiervan zijn: winkelgebieden met name in en rond het centrum, gemeentehuizen, inrijroutes uitrijroutes van politiebureaus, de brandweer, ziekenhuizen, marktterreinen en parkeergarages;
- Gladheidsgevaarlijke weggedeelten en bijzondere risico's (zoals kruispunten, viaducten en bruggen). Een aantal objecten, zoals bruggen en andere bijzondere plekken in Haarlem, zal met de hand worden behandeld;
- Overige wegen worden in principe niet gestrooid, behoudens bijzondere gevallen welke door de verantwoordelijke medewerker / coördinator wordt bepaald. Bij langdurige gladheid (aanhoudend gladheid langer dan 2 dagen) worden deze wegen binnen de reguliere werktijd gestrooid;
- De keuze om bepaalde delen van de stad niet op te nemen in de strooiroutes betekent dat de gemeente medewerking nodig heeft van bewoners en ondernemers om het trottoir begaanbaar te houden.

Hiermee zet de gemeente zich in om op een verantwoorde manier de stad in de winterperiode zo goed mogelijk toegankelijk te houden voor zoveel mogelijk verkeersdeelnemers.

Dit beleidsplan bevat uitgangspunten die leidend zijn voor de uitvoering van gladheidbestrijding. Een gedetailleerde uitwerking van het beleid naar concrete acties resulteert in het zogenaamde "Uitvoeringsplan Gladheidbestrijding". Deze wordt jaarlijks geactualiseerd.

In het kader van de DDO Afval en Reiniging is gladheidbestrijding uitbesteed. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de planning, coördinatie, uitvoering en (financiële) verantwoording van de gladheidbestrijding in gemeente Haarlem. De opdrachtnemer stelt jaarlijks het uitvoeringsplan op.

Het beleidsplan wordt geactualiseerd, herzien en opnieuw vastgesteld wanneer ontwikkelingen dit noodzakelijk maken. Aan de hand van de evaluaties van de afgelopen jaren en aan de hand van nieuwe ontwikkelingen en trends binnen de gladheidbestrijding wordt het geactualiseerde beleidsplan vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Haarlem groeit. Steeds meer mensen gaan wonen en werken in de stad. Daarmee neemt ook de druk op de wegen en fietspaden in de stad toe. De gemeente zet zich in voor goede bereikbaarheid van de stad voor alle verkeersdeelnemers. Ook tijdens winterse omstandigheden moet de toegankelijkheid van de stad blijven gelden. De gemeente bestrijdt gladheid op aangewezen wegen en fietspaden zodat de stad begaanbaar blijft bij winterse gladheid.

Gemeente Haarlem is beheerder van het grootste deel van de openbare wegen in de gemeente. De gemeente heeft als wegbeheerder op grond van de Wegenwet de zorg voor een goede en veilige staat van de wegen. Sneeuw, ijzel en overige vormen van gladheid vormen in de winterperiode een bedreiging voor de veiligheid van de weggebruiker. Het zorg dragen voor het organiseren van de gladheidbestrijding op wegen en fietspaden dient de veiligheid van de burgers, de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid.

Om optimaal in te kunnen spelen op de zorgplicht wordt de gladheidbestrijding uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld en vastgesteld gladheidbestrijdingplan. Het laatst vastgestelde beleid stamt uit 2010 (2010/404275). Het gladheidbestrijdingsplan was vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haarlem voor een periode van 5 jaar. Het nu voorliggende plan vloeit voort uit het eerdere plan. In dit plan is een zorgvuldige afweging gemaakt tussen de wensen en behoeften van de weggebruiker en de mogelijkheden van de inzet van mensen en middelen.

1.2. Doel

Het beleidsplan gladheidbestrijding heeft als doel om inzichtelijk te maken hoe de gemeente zich in zet bij optredende gladheid van de beschreven openbare wegen (als bedoeld in de wegenverkeerswet) o.a. door preventief te strooien, vegen, sneeuwschuiven of andere maatregelen, om te zorgen voor een goede en veilige bereikbaarheid van de stad voor zoveel mogelijk verkeersdeelnemers. Dit plan geeft de kaders en mogelijkheden van de (te verwachten) overlast ten gevolge van gladheid te bestrijden.

Een efficiënte gladheidbestrijding op wegen en fietspaden van de gemeente Haarlem is belangrijk om de verkeersveiligheid te bevorderen, de doorstroming van alle verkeersdeelnemers naar en door de stad bij winterse omstandigheden te optimaliseren en de bereikbaarheid op peil te houden.

1.3. Leeswijzer

De kaders voor het beleid zijn toegelicht in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 komen de prioriteiten en routing aan de orde. Hier wordt onder andere de strooimethodiek en strooiroutes behandeld. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de organisatie en hoe de gladheid bewaakt en bestreden wordt. De interne en externe communicatie wordt toegelicht in hoofdstuk 5. De registratie en evaluatie komen in hoofdstuk 6 aan de orde. De kostenraming wordt in hoofdstuk 7 behandeld.

2. Kaders voor het beleid

2.1. Juridisch

Op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet, is de wegbeheerder verantwoordelijk voor het onderhoud van de wegen. Hieronder valt ook het begaanbaar houden van wegen tijdens perioden van gladheid door bevriezing en sneeuwval. Onder het begrip weg wordt de rijbaan met eventueel een apart fietspad gerekend en andere gedeelten waar frequent voertuigen rijden.

Afhankelijk van het type weg kunnen dit Rijkswaterstaat, provincies, wegbeherende waterschappen en gemeenten zijn. De gemeente is wegbeheerder van de lokale wegen en daarmee verantwoordelijk voor de bestrijding van gladheid op deze wegen. Het staat de gemeente vrij om de keuze te maken welke wegen en/of fietspaden sneeuw- en ijsvrij worden gehouden met inachtneming van alle daarvoor in aanmerking komende belangen en rekening houdend met beschikbare middelen en personeel.

Wanneer de gemeente niet voldoet aan haar zorgplicht en de weggebruiker als gevolg hiervan schade ondervindt, kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld.¹ Bij gladheid als gevolg van bevriezing en sneeuwval gaat het om een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Dit betekent dat er van de gemeente verwacht mag worden dat zij alle mogelijke inspanningen verricht om gladheid te bestrijden. De zorgplicht van de gemeente gaat niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde wordt gegarandeerd. Wanneer de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade ten gevolge van gladheid op de lokale weg moet zij kunnen aantonen dat zij op structurele wijze zorgvuldig gehandeld heeft.

De volgende middelen kunnen aantonen dat de gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan:

- Jaarlijks een gladheid uitvoeringsplan, dit vaststellen en publiceren waarin staat aangegeven welke prioriteiten de gemeente hanteert bij het bepalen van de strooiroutes, binnen welke tijd de gemeente op deze strooiroutes de gladheid bestrijdt en volgens welk strooischema.
- Aandacht voor bijzondere risico's bij de keuze van de strooiroutes.
- Het actief uitdragen van dit plan zodat bewoners weten wat zij van de gemeente kunnen verwachten / inwoners jaarlijks informeren over het plan vóór de mogelijke sneeuw- en vorstperiode.
- Een gladheidsmeldingssysteem waarmee opkomende gladheid kan worden voorspeld kan helpen bij het aantonen van het juiste handelen van de gemeente.
- Goede administratie bijhouden van gereden strooiroutes en tijden zodat de gemeente kan aantonen dat zij tijdig en naar vermogen heeft gestrooid en dat zij dus zorgvuldig heeft gehandeld.
- Een goed klacht- en meldingssysteem. Snel en doeltreffend handelen zodra een bepaalde gevaarlijke situatie bij de gemeente bekend is.
- Kwalitatief, goed en voldoende materieel voorhanden en vakbekwaam personeel.
- Consistentie in beleid en uitvoering.

Daarnaast zal moeten worden bekeken of de weggebruiker zijn rijgedrag heeft aangepast aan de omstandigheden. Er kan immers sprake zijn van eigen schuld van de weggebruiker en dit kan leiden tot een verminderde aansprakelijkheid van de wegbeheerder of geheel geen aansprakelijkheid. Van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt.

---

¹ De mogelijke aansprakelijkheid voor ongevallen door zaken en substanties op het wegdek dient beoordeeld te worden op basis van artikel 6:162 BW. Een belangrijk punt bij aansprakelijkheidsstelling is de vraag of er sprake is van toerekenbare tekortkoming in de zorgplicht van de wegbeheerder. Gladheid als gevolg van ijzel en sneeuw val valt in beginsel niet onder de aansprakelijkheid van artikel 6:174 van het BW.

2.2. Arbo-aspecten

Gladheidbestrijding vindt vrijwel altijd plaats onder moeilijke omstandigheden voor het uitvoerende personeel: koude weersomstandigheden, vaak in nachtelijke uren en op gladde wegen. De veiligheid van het uitvoerende personeel heeft tijdens de uitvoering de hoogste prioriteit. De kaders voor de inzet en de arbeidsomstandigheden van het personeel zijn bepaald in de Arbeidstijdenwet, Arbowet en CROW richtlijnen.

2.3. Milieu-aspecten

Gladheidbestrijding brengt voor het milieu neveneffecten met zich mee. Een deel van het gebruikte dooimiddel komt terecht in de directe omgeving van de wegen waarop is gestrooid, bijvoorbeeld door verwaaiing en spoeling. De beplanting in bermen kan daardoor worden aangetast. Vooral bomen en heesters hebben te lijden van strooizout. Uiteindelijk komt het zout terecht in het oppervlakte- of grondwater.

Bij de uitvoering van de gladheidbestrijding moet worden voorkomen dat het milieu onevenredig wordt belast door overmatig strooien van wegeenzout. Een belangrijke stap in de goede richting is in dit verband met natzout strooien, waarvoor de gemeente heeft gekozen.

2.4. Beleidsplan, Uitvoeringsplan, evaluatie

Dit beleidsplan bevat de uitgangspunten die leidend zijn voor de uitvoering van de gladheidbestrijding. Een gedetailleerde uitwerking van het beleid naar concrete acties resulteert in het zogenaamde "uitvoeringsplan gladheidbestrijding". De opdrachtnemer stelt jaarlijks het uitvoeringsplan op. Deze dient te voldoen aan de door de opdrachtgever gestelde criteria. De uitkomsten van de evaluatie van het voorgaande winterseizoen worden in het uitvoeringsplan meegenomen. Het uitvoeringsplan gladheidbestrijding wordt door opdrachtnemer ter goedkeuring voorgelegd aan opdrachtgever, waar het wordt vastgesteld.

2.5. Integrale visie

Zoals al is aangegeven is de gladheidbestrijding in Nederland een verantwoordelijkheid van de verschillende wegbeheerders. Al deze partijen hanteren hun eigen beleid voor de gladheidbestrijding en gaan op verschillende wijze te werk. Dit komt de overzichtelijkheid voor de weggebruiker niet ten goede. Daarom is een beter afgestemde gladheidbestrijding gewenst. Op basis van praktijkervaringen en gevoed door beheerders en direct betrokken organisaties, zijn door de landelijke werkgroep "Leidraad gladheidbestrijdingplan" algemene, niet dwingende richtlijnen geformuleerd. Deze Leidraad presenteert een nieuwe, integrale visie op de gladheidbestrijding en moet leiden tot een meer uniforme wijze van gladheidbestrijding in Nederland. De CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer. Omdat er geen concrete regelgeving bestaat voor gladheidbestrijding, wordt er wel een zekere status ontleend aan de richtlijnen.

In dit beleidsplan en in het uitvoeringsplan zijn dan ook de algemene uitgangspunten bij de gladheidbestrijding in de gemeente Haarlem opgenomen, conform de "Leidraad gladheidbestrijdingplan" van het CROW .

3. Prioriteiten en routing

3.1. Strooiseizoen

Het strooiseizoen loopt van 1 november tot 1 april voor de duur van 22 weken, 7 dagen per week, 24 uur per dag. Als er buiten dit seizoen gladheid optreedt, handelt de gemeente en opdrachtnemer volgens het vastgestelde “beleidsplan gladheidbestrijding” en “uitvoeringsplan gladheidbestrijding”.

3.2. Categorisering van wegen

De indeling van de wegen voor de gladheidpreventie en bestrijding is conform de richtlijn ‘duurzaam veilig’ van de CROW. Gladheid naar hun verkeersfunctie onderscheiden in:

- stroomwegen;
- gebiedsontsluitingswegen;
- erftoegangswegen.

Deze drie primaire weg categorieën zijn onderverdeeld naar wegen binnen en buiten de bebouwde kom.

3.3. Typen wintergladheid

De verschillende oorzaken van wintergladheid zijn:

- het bevriezen van een natte weg (gladheid door bevriezing);
- condensatie van vocht uit de lucht op het wegdek (gladheid door condensatie);
- gladheid door neerslag: sneeuw, ijzel, hagel en mist.

3.4. Strooimethodiek

Een hoofdonderscheid in de methodiek betreft het curatief of preventief bestrijden van gladheid:

- Bij *curatief bestrijden* wordt pas gestrooid als de gladheid daadwerkelijk is opgetreden. Pas na de eerste melding van gladheid wordt gestrooid. De melding van gladheid kan op verschillende manieren binnenkomen (melding burgers, politie, andere wegbeheerders etc.).
- *Preventief strooien* gebeurt op basis van gladheidverwachting, er wordt gestrooid om gladheid te voorkomen. Bij preventieve bestrijdingsmethode heeft de wegbeheerder behoefte aan een meteorologische prognose.

Gemeente Haarlem hanteert in beginsel de preventieve strooimethode. Bij het preventief bestrijden van gladheid wordt voorkomen dat het wegdek glad wordt. Hiermee wordt de verkeersveiligheid positief beïnvloed en wordt de doorstroming op het wegennet zo goed als mogelijk gewaarborgd. Het preventief strooien geschiedt volgens de zogenaamde natstrooimethode. Een kenmerk van natzout is dat het sneller werkt, nauwelijks verwaait en dat het zich goed hecht aan het wegoppervlak. Overigens zijn onder bepaalde omstandigheden, zoals bij flinke sneeuwval of ijzel, nog altijd curatieve acties nodig. Dit wordt bepaald door de coördinator.

3.5. Prioriteiten strooiroute

Bij het bepalen van de te strooien routes houdt de gemeente rekening met verkeersaspecten (veiligheid en bereikbaarheid), milieuaspecten en spelen kostenoverweging een rol.

De gemeente dient gladheid te bestrijden om de stad zo goed mogelijk begaanbaar te houden. Het is echter een onmogelijke opgave om de hele stad te strooien. Daarom moeten er keuzes worden gemaakt. De gemeente hanteert de volgende criteria bij het vaststellen van de strooiroutes:

- Volgens de landelijke CROW-richtlijnen ligt de prioriteit doorgaans bij gebiedsontsluitingswegen; zorgen voor doorstroming van zo veel mogelijk verkeersdeelnemers, zoals wegen en fietspaden met een hoge verkeersintensiteit en die een schakel vormen in een belangrijke route. Fietsers en bromfietsers vormen een groot deel van de mobiliteit en leveren een essentiële bijdrage aan het bereikbaar houden van de stad. Een belangrijk uitgangspunt is dat fietspaden zo veel mogelijk gelijktijdig met de hoofdrijbanen worden behandeld. Belangrijke fietsroutes die worden genoemd in de HVVP worden ook behandeld;

- Openbare vervoerroutes en bereikbaarheid van hulpdiensten;
- Wegen rondom voorzieningen die met zo min mogelijk hinder bereikbaar moeten zijn. De strooiwerkzaamheden op trottoirs en voetpaden beperkt zich tot trottoirs en voetpaden in de buurt van openbare voorzieningen, voorbeelden hiervan zijn: winkelgebieden met name in en rond het centrum, gemeentehuizen, marktterreinen, in rijroutes uitrijroutes van de politiebureaus, de brandweer, ziekenhuizen en parkeergarages;
- Gladheidsgevaarlijke weggedeelten en bijzondere risico's zoals kruispunten, viaducten en bruggen. Een aantal objecten waar niet mechanisch gestrooid kan worden, zoals bruggen en andere bijzondere plekken in Haarlem, zal handmatig worden gestrooid;
- Inwoners hebben uiteraard ook een eigen verantwoordelijkheid om binnen hun eigen straat, waar ingevolge dit plan en het uitvoeringsplan niet wordt gestrooid, het trottoir begaanbaar te houden.

Op basis van bovenstaande criteria maakt de opdrachtnemer de afweging welke wegen, OV-routes en fietspaden worden opgenomen in de strooiroutes en legt deze voor aan de gemeente.

Bij de afweging tussen routes en modaliteiten mag de verkeerskundige inbreng van de beleidsmedewerker verkeer en vervoer van gemeente Haarlem niet ontbreken. Beschrijvingen van de strooiroutes en overzichtskaarten worden in het uitvoeringsplan opgenomen.

3.6. Overige / extreme omstandigheden en aanhoudende gladheid

Op de wegen die niet zijn opgenomen op de strooiroute (zoals trottoirs, voetpaden en overige langzaam verkeer routes) wordt in principe niet gestrooid, behoudens bijzondere gevallen welke door de coördinator wordt bepaald na afstemming met de domeinmanager Afval en Reiniging van de gemeente Haarlem.

Bij langdurige gladheid (aanhoudend gladheid langer dan 2 dagen) en sneeuwval wordt overgegaan op het bestrijden van de gladheid op deze overige wegen. Dit vindt plaats binnen reguliere werktijden en pas indien de wegen op de vaste strooiroute goed onder controle zijn. De specifieke vastgestelde locaties worden opgenomen in het uitvoeringsplan.

3.7. Randvoorwaarde routeplanning

Gestreefd dient te worden naar een efficiënte route indeling van de te strooien wegen en fietspaden. Routes dienen zo economisch mogelijk te worden bepaald zodat met een minimum aan inzet van materiaal en personeel zoveel mogelijk areaal wordt behandeld. Bij de bepaling van strooiroutes gelden bovendien de volgende voorwaarden:

- voorkom zo veel mogelijk hinder voor het wegverkeer;
- voorkom zo veel mogelijk dat een weggebruiker van een gestrooid gedeelte op een ongestrooid gedeelte komt;
- voorkom dat een weggedeelte wordt overgeslagen of dubbel wordt behandeld;
- strooiervoertuigen rijden in de regel niet achteruit of tegen het verkeer in;
- strooiervoertuigen kruisen niet een middenberm om op de andere rijbaan te komen;
- de hoeveelheid dooimiddel in een voertuig is voldoende om de route in één rit te behandelen;
- er wordt zoveel mogelijk voorkomen dat een strooiervoertuig niet strooiend over weggedeelten rijdt, wanneer over een weggedeelte wordt gereden dat is behandeld dan wordt de strooi-installatie uitgeschakeld.

3.8. Strooimiddelen

Opdrachtnemer draagt er zorg voor dat tijdens het winterseizoen voldoende strooimiddelen op voorraad is. Indien er bij aanhoudende gladheid een schaarste aan strooizout mocht ontstaan, kan dit leiden tot een aanpassing van de prioritering. Mocht zich dit voordoen dan zal hierover bijtijds worden gecommuniceerd.

4. Signalering en organisatie

4.1. Contractafpraak

In het kader van de DDO Afval en Reiniging, is gladheidbestrijding uitbesteed. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de planning, coördinatie, uitvoering en (financiële) verantwoording van de gladheidbestrijding in gemeente Haarlem.

4.2. Verantwoordelijkheden

Opdrachtnemer vervult het coördineren en de uitvoering van de gladheidbestrijding voor de gemeente Haarlem. De dienstdoende coördinator is verantwoordelijk voor de bewaking van gladheid. De beslissing om gladheid te bestrijden wordt genomen door de coördinator. De coördinatie wordt bij de opdrachtnemer uitgevoerd door een CROW gediplomeerd coördinator gladheidbestrijding wegbeheerders. De chauffeurs die belast zijn met de gladheidbestrijding bezitten tenminste een certificaat gladheidbestrijding. In bijzondere gevallen kan de opdrachtgever op eigen beslissing een gladheidsactie in gang zetten na afstemming met de coördinator gladheidbestrijding van de opdrachtnemer.

4.3. Signalering

Om de verschillende vormen van gladheid binnen de gemeente Haarlem zowel preventief als curatief te kunnen bestrijden, is informatie over de actuele stand van het wegdek en de (nabije) omgeving noodzakelijk. Aan de hand van volgende bronnen wordt besloten of gladheid bestreden moet worden:

- Het gladheidmeldsysteem (GMS) controleert de wegcondities en weersomstandigheden. Dit systeem combineert lokale weersverwachtingen met informatie vanuit twee meetpunten in de stad. De meetpunten liggen in het wegdek en meten de temperatuur en de toestand van het wegdek (droog, nat of zout)
- Informatie van een meteorologisch bureau, die het weer en wegomstandigheden tijdens het winterseizoen bij het GMS 24 uur per dag bewaakt
- Melding van de politie, melding vanuit de meldkamer of van de buitendienst
- Eigen waarneming

Afhankelijk van het voorspelde type gladheid besluit de coördinator of er een beperkte of een volledige strooiactie in gang gezet wordt gezet. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het contractbeheer van het monitoren van de systemen en het onderhoud van GMS.

4.4. Alarmering en bestrijding gladheid

In het geval dat wordt besloten te gaan strooien, informeert de coördinator de betrokken medewerkers. Daarnaast informeert de coördinator de domeinmanager Afval en Reiniging van de gemeente Haarlem en de meldkamer van de hulpdiensten over de voorgenomen strooiactie. De coördinator beslist aan de hand van de verkregen informatie en meldingen welke voertuigen worden ingezet, welke routes gereden gaan worden en of er gebruik gemaakt moet worden van sneeuwpluigen en/of borstelmachines. Indien er wordt besloten over te gaan tot strooien na alarmering wordt gestrooid volgens het uitvoeringsplan.

4.5. Materieel en personeel

De werkzaamheden in het kader van de gladheidbestrijding hebben als kenmerk dat ze onregelmatig zijn, niet vooraf planbaar en vaak in de avond en nacht worden uitgevoerd. Voor een goede en adequate uitvoering is daarom een piketregeling vastgelegd om 7 dagen per week, 24 uur per dag de gladheid te bestrijden. In het uitvoeringsplan voor de gladheidbestrijding worden de nodige materiaal, voorzieningen en middelen opgenomen.

4.6. Bestrijdingstijd

Een belangrijke punt hierbij is uiteraard dat alle wegen op tijd worden gestrooid. Als uitgangspunt geldt hierbij dat alle wegen in de strooiroute binnen 3,5 uur zijn gestrooid nadat is besloten om de gladheid te gaan bestrijden, dus inclusief opkomst. Deze tijdsduur komt overeen met de landelijke CROW-richtlijn. Voor een efficiënte uitvoering van gladheidbestrijdingacties is het van groot belang dat strooivoertuigen geen hinder ondervinden van files en drukke fietspaden. Daarom kan het voorkomen dat er tijdens de spitsuren sprake is van een aangepaste inzet.

4.7. Controle en aanpassingen strooiactie

De controle op het effect van de gladheidbestrijding vindt plaats tijdens en na het strooien door de coördinator gladheidbestrijding. Tijdens het strooien houdt de coördinator contact met de uitvoerende medewerkers over de toestand van de wegen ter plaatse. Indien nodig:

- wordt tijdens de inzet de zouthoeveelheid aangepast aan de omstandigheden;
- wordt er voor een tweede maal gestrooid;
- besluit de coördinator over eventuele wijzigingen of aanpassingen van de strooiactie.

4.8. Calamiteiten

Onder een calamiteit tijdens de gladheidbestrijding wordt verstaan dat er sprake is van een noodgeval of onvoorziene situatie op een natte openbare weg met een wegdektemperatuur onder het vriespunt, waarbij gladheidbestrijdingsactie noodzakelijk is. Indien er sprake is van calamiteiten of ernstige incidenten dan worden deze direct per sms of telefonisch gemeld aan de domeinmanager Afval en Reiniging van de gemeente Haarlem door de gladheidscoördinator. Bij calamiteiten wordt gehandeld volgens het Uitvoeringsplan.

4.9. Afstemming met andere (weg)beheerders

Benadrukt moet worden dat dit plan alleen betrekking heeft op de gebiedsontsluitingswegen, busroutes en rijwielroutes in beheer en onderhoud bij de gemeente Haarlem. In het eigen werkgebied onderkennen we, naast Haarlem zelf, twee andere wegbeheerders:

- Provincie
- Rijkswaterstaat

De genoemde overheden zorgen op die wegen zelf voor het bestrijden van gladheid en/of sneeuw.

Onder regie van de Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat worden de volgende wegen gestrooid:

- De Delftlaan (N208)
- Westelijke Randweg (N208)
- N205
- A200
- De R-net verbinding. Deze wordt vanuit Haarlemmermeer tot aan de kruising op de Schipholweg gestrooid waarna de gemeente het overneemt.
- De fly-over.

Met de aangrenzende gemeenten zijn afspraken gemaakt dat de gemeenten niet op de grens ophouden te strooien, maar door strooien tot de eerstvolgende kruising in de buurgemeenten. Hierdoor vindt een eventuele overgang van wel en niet gestrooide wegen plaats op een kruising c.q. aansluiting van wegen en niet plotseling op de gemeentegrens.

De aangrenzende gemeenten zijn:

- gemeente Bloemendaal
- gemeente Heemstede
- gemeente Velsen

Spoorwegovergangen worden conform een richtlijn van ProRail niet gestrooid. De zoutstrooier dient op circa 10m voor het bereiken van de rails te worden uitgeschakeld en 10m erna weer te worden ingeschakeld.

5. Communicatie

Voor zowel betrokkenen binnen de organisatie als weggebruikers is het van belang dat informatie over de gladheidbestrijding tijdig en efficiënt wordt overgebracht. Dit is ook noodzakelijk om bij schadeclaims ten gevolge van gladheid te kunnen aantonen dat wij aan onze zorgplicht hebben voldaan. Tevens kan communicatie een belangrijke bijdrage leveren aan een positieve beeldvorming over de gladheidbestrijding en kan het mogelijk tot minder klachten leiden. Voorafgaand aan het winterseizoen wordt een communicatieplan opgesteld dat onderdeel uitmaakt van het uitvoeringsplan. Hierin staat de communicatiestrategie gedetailleerd beschreven.

5.1. Interne communicatie

Intern moet het communicatietraject voor de gladheidbestrijding op heldere wijze zijn vastgelegd. Iedereen moet weten, wat in geval van gladheid van hem wordt verwacht. Hiervoor dient onder andere het uitvoeringsplan. De coördinator onderhoudt de contacten met zowel de domeinmanager Afval en Reiniging van gemeente Haarlem, de schouwers, het weerbureau, andere wegbeheerders en met de eigen medewerkers van de gladheidbestrijding. De domeinmanager Afval en Reiniging informeert vervolgens de wethouder, afdeling beleid en communicatie van gemeente Haarlem.

5.2. Externe communicatie

Het is belangrijk dat bewoners weten wat zij van de gemeente kunnen verwachten in de winterperiode betreffende de bestrijding van gladheid. Burgers binnen het beheersgebied moeten worden geïnformeerd over de wijze waarop de gladheid wordt bestreden. De informatie die minimaal verstrekt moet worden is:

- de strooiroute en de prioriteitsvolgorde;
- de mogelijkheid om vragen te stellen of klachten in te dienen;
- algemene informatie en tips die van belang is voor de burger;
- actuele informatie verstrekt over de te verwachten gladheid, strooiactie en actuele weersinformatie binnen het beheersgebied van de gemeente Haarlem.

De inwoners van gemeente Haarlem zullen via de gebruikelijke kanalen worden geïnformeerd over het gladheidbestrijdingsplan. Verder draagt de opdrachtnemer zorg voor het (laten) publiceren van het uitvoeringsplan gladheidbestrijding op de gemeentelijke website en vermelding op de gemeentepagina, uiterlijk 1 november. De communicatie aan externen door de gemeente en opdrachtnemer wordt centraal door één contactpersoon uitgevoerd.

Voor het afhandelen van persvragen en opstellen van persberichten m.b.t. gladheidbestrijding wordt verwezen naar de persafspraken die met de opdrachtnemer zijn gemaakt en staan beschreven in het communicatieplan Afval en Reiniging ('Persafspraken') van de DDO Afval en Reiniging.

Participatie van de stad

De gemeente doet elk jaar een beroep op haar inwoners en ondernemers om de stad sneeuw- en ijsvrij te maken. Voorafgaand aan en tijdens het seizoen wordt er gecommuniceerd over de manieren waarop mensen zich kunnen voorbereiden op en aanpassen aan winterse omstandigheden. De gemeente faciliteert het schoonhouden van de eigen stoep en oprit bijvoorbeeld door het aanbieden van gratis zout aan bewoners.

6. Registratie en evaluatie

Aangezien de gemeente als wegbeheerder zorg heeft voor een goede en veilige staat van de wegen en in geval van sneeuw, ijzel en overige vormen van gladheid vertaalt tot een zorgplicht, is het van belang de inspanningen door opdrachtnemer goed worden vast gelegd en periodiek wordt geëvalueerd. De afspraken omtrent de registratie en evaluatie m.b.t. gladheidbestrijding met de opdrachtnemer staan verder beschreven in de DDO Afval en Reiniging.

6.1. Registratie

De registratie door opdrachtnemer aan de opdrachtgever geschiedt op twee manieren middels:

- Dagrapportage: na beëindiging van de strooiactie wordt door opdrachtnemer via e-mail een meldingsformulier aan gemeente Haarlem gezonden. Deze rapportage dient binnen 24 uur na een strooiactie aan de domeinmanager van de gemeente te worden gestuurd.
- Maandrapportage: binnen twee weken na het einde van de maand rapporteert opdrachtnemer aan de domeinmanager van de gemeente Haarlem.

Opdrachtnemer toont via rapportages aan dat er tijdig en naar vermogen maatregelen ter gladheidbestrijding zijn uitgevoerd, dat weggebruikers op tijd en adequaat zijn gewaarschuwd, dat er adequaat op klachten is gereageerd en de juiste maatregelen zijn getroffen.

6.2. Evaluatie

Opdrachtnemer evalueert jaarlijks aan het eind van het strooiseizoen het uitvoeringsplan. Punten die meegenomen worden zijn bijvoorbeeld:

- de beleidsdoelen;
- juridische aspecten (klachten en eventuele schadeclaims);
- Arbo en veiligheid (werkzaamheden uitgevoerd volgens plan en rooster, gesignaleerde veiligheidsrisico's);
- organisatie (verantwoordelijkheden duidelijk, verantwoordelijkheden opdrachtgever en opdrachtnemer, normen gehaald voor wat betreft alarmering);
- verslaglegging van gereden routes (binnen tijden contract en kwaliteit);
- heeft de gekozen inzet voor machinale en handmatige gladheidbestrijding het gewenste resultaat opgeleverd.
- communicatie (alle betrokkenen op de hoogte, afstemming met andere beheerders);
- financiën (gemaakte kosten, verhouding tot budgetten).

De evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd en de bevindingen worden in het eerstvolgende uitvoeringsplan verwerkt. Opdrachtnemer rapporteert over de evaluatie aan de gemeente.

6.3. Relevante ontwikkelingen

Het verkeersnet binnen de gemeente is voortdurend aan wijzigingen onderhevig. Er kunnen nieuwe wegen of fietspaden worden aangelegd (uitbreiding areaal) of als gevolg van wijzigingen in het verkeersbeleid kunnen wegen 'van karakter veranderen'. Daarom moet telkens kritisch gekeken worden door de gladheidscoördinator of het materieel nog voldoende is om – binnen de gestelde tijdsnormen – te kunnen strooien en of de strooiroute nog klopt.

Ook de dooimiddelen en techniek van strooien zullen aan veranderingen onderhevig zijn. Het is gewenst deze ontwikkelingen te blijven volgen en aanpassingen te doen indien er meer rendement of milieueffecten oplevert. Bij bovenstaande mag de inbreng van de domeinmanager Afval en Reiniging van gemeente Haarlem niet ontbreken.

6.4. Herziening uitvoeringsplan

Mede als gevolg van mogelijke uitbreidingen en wijzigingen van het beheergebied van de gemeente in de komende jaren, mogelijke wijzigingen in wegen, fietspaden en busroutes, wordt het uitvoeringsplan voor aanvang van de winterperiode op de actualiteit getoetst en zo nodig aangepast. Opdrachtnemer legt het uitvoeringsplan ter goedkeuring aan de gemeente voor.

7. Kostenraming

Gladheidbestrijding is relatief kostbaar. Medewerkers en materiaal worden voor een relatief zeer korte periode zeer intensief ingezet. De reguliere kosten maken onderdeel uit van de DDO Afval en Reiniging. Bij extreme weersomstandigheden kan sprake zijn van extra, niet voorziene kosten. Wanneer zich dit voordoet en extra inzet nodig is wat afwijkt van het Uitvoeringsplan dan zal dit door de coördinator direct gemeld worden aan de domeinmanager Afval en Reiniging van gemeente Haarlem. Eventueel extra benodigd budget wordt in een Berap opgenomen.